

Köztünk élő irodalom

Szó – Zene – Kép

Játékos irodalmi, művészeti fejtörők

2024.

KÖZTÜNK ÉLŐ IRODALOM

A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér az **Országos Könyvtári Napok** rendezvényeihez kapcsolódva **Köztünk élő irodalom – Szó – Zene - Kép** címmel játékos kvízt állított össze. Az egyéni résztvevők vagy családi, baráti közösségek irodalmi, zenei, képzőművészeti fejtörőkkel, rejtvényekkel tehetik próbára olvasottságukat, tudásukat. Reméljük, hogy játékos összeállításunk hasznos és kellemes szórakozást nyújt olvasóink számára. A megfejtéshez internetes és nyomtatott forrásokat is felhasználhatnak.

A rejtvényfüzet letölthető változata megtalálható honlapunkon: www.gyorikonyvtar.hu

A feladatlapot a név, cím, telefonszám és e-mail cím feltüntetésével **2024. október 31-ig** lehet eljuttatni személyesen, postai úton, e-mail-ben az intézmény címére, illetve kitölthető Google űrlapon is.

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér Központi Könyvtár Olvasószolgálat, 9023 Győr, Herman O. u. 22.

vagy

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér Kisfaludy Károly Könyvtár Olvasószolgálat, 9021 Győr, Baross Gábor u. 4.

E-mail cím: vetelkedo@gyorikonyvtar.hu

A legjobb megfejtéseket beküldők jutalomban részesülnek.

A végeredményt a könyvtár honlapján, ill. közösségi oldalain tesszük közzé, a legjobb megfejtést beküldők értesítést kapnak.

Az elérhető összes pontszám: 73 pont

Információ: Tel.: 96/516-676, 96/328-022/2, e-mail: vetelkedo@gyorikonyvtar.hu

Összeállította: Sebők Zsuzsanna

Pályázó/k neve:

Elérhetősége (e-mail cím, telefonszám):

Az [adatkezelési tájékoztatót](#) megismertem és elfogadom.

I. KULTÚRTÖRTÉNETI SÉTA

Győr számos irodalmi és kultúrtörténeti emlékekkel büszkélkedhet.

Felfedező körútra hívjuk a családot! A kérdések helyes megválaszolásával megismerkedhetnek a város azon nevezetességeivel, amelyek egy-egy győri alkotónak, tudósnak, közéleti embernek állítanak emléket. A jó válaszok betűjelét helyesen összeolvasva egy jeles tudós nevét kapják megfejtésül.

1. A Bécsi kapu téren látható Kisfaludy Károly szobra. Kinek az alkotása?

A. *Medgyessy Ferenc*

J. *Mátrai Lajos*

L. *Melocco Miklós*

2. Győrben született és tett érettségi vizsgát az a képzőművész, akinek állandó kiállítása 1974-ben nyílt meg.

G. *Borsos Miklós*

M. *Tóvári Tóth István*

Y. *Kovács Margit*

3. Hős katona, aki a török elleni harcokban jeleskedett. A Dunakapu téren szobra van, utca és iskola is viseli nevét.

A. *Schwarzenberger Adolf*

O. *Pálffy Miklós*

C. *Balassi Bálint*

4. 1922 és 1947 között élt Győrben az a grafikus, szobrász, aki műveinek jelentős részét a városnak adományozta.

H. *Kovács Margit*

N. *Borsos Miklós*

K. *Medgyessy Ferenc*

5. Utcát, hidat, iskolát neveztek el róla. 19. századi politikus, országgyűlési képviselő. Kiemelkedően fontosnak tartotta a közlekedés korszerűsítését, a gazdasági és kereskedelmi élet fellendítését.

V. *Zichy Ottó gróf*

J. *Bisinger József*

S. *Baross Gábor*

6. Karmester, zenei tanulmányait édesapja irányította. Pályáját meghatározta a Richard Wagnerhez fűződő barátság. A Bayreuthi Ünnepi Játékok vezető dirigense volt. Iskola, hangversenyterem viseli nevét.

D. *Richter Antal*

Z. *Erkel Ferenc*

Á. *Richter János*

7. Régész, művészettörténész, a győri bencés gimnáziumban tanított, a történelmi régiségek, források gyűjtését szívügyének tekintette. 1859-ben a gimnázium régiségtárát múzeummá nyilvánította, amit a mai Xantus János Múzeum elődjének tekintenek.

F. *Ráth Károly*

T. *Czuczor Gergely*

I. *Rómer Flóris*

8. 1887-től volt polgármester, a város fejlődése szempontjából jelentős beruházásokat hajtott végre. Új közkórház, új iskolák épültek, királyi ítélőtábla nyílt. Városvezetése alatt alapították a Magyar Waggon- és Gépgyárat, valamint további ipari üzemek is létesültek.

D. *Zechmeister Károly*

J. *Baross Gábor*

A. *Bisinger József*

9. Festőművész, első rajztanára Fruhmann Antal. A bécsi és müncheni képzőművészeti akadémián tanult, utóbbinak 1883-tól haláláig tanára is volt. Utca őrzi emlékét.

M. *Székely Bertalan*

K. *Liezen-Mayer Sándor*

S. *Pandur József*

10. Tanár, 1932-től tanított a győri bencés gimnáziumban, tíz évig igazgatója is volt az iskolának. Matematika-tankönyveket írt.

P. *Arany Dániel*

U. *Riesz Frigyes*

E. *Holenda Barnabás*

11. Ménfőn született író, újságíró, dramaturg. Számos elbeszéléskötete, regénye, szocioriportja jelent meg az 1960-as évektől. Témáját gyakran szülőföldje és a megye életéből merítette. Utca, intézmény névadója.

T. *Kassák Lajos*

H. *Kormos István*

L. *Galgóczi Erzsébet*

Megfejtés:.....

12 pont

II. VIZES ZANZA

Zanzásítva leírtunk néhány irodalmi művet, amiben valahogy szerepel a víz. Mi ezeknek a műveknek a címe?

1. Állatszerető fiú és bolondos családjának kalandjai egy szigeten
2. Egy csibész utcagyerek és egy szökött rabszolga élete a folyón és környékén
3. Lakatlan szigeten rekedt gyerekek társadalmi önszerveződése tragikus véget ér
4. Vendégek érkeznek a szigetre, a végére nem marad egy sem
5. A szerencse fiának tartottak, de az igazi szerelmet egy eldugott szigeten találtam meg
6. Horgászverseny győztesének különös kalandjai a forrástól a torkolatig
7. Léghajóbaleset túlélőinek viszontagságos élete egy szigeten
8. Egy halász lányának útja a hőn áhított férfi szerelméhez teaházakon keresztül vezet
9. Péntek
10. Az ártatlanul elítélt rab cellatársa segítségével megszökik és kincset talál, majd kegyetlen bosszút áll
11. Elmeógyógyintézetben a rendőrbíró egy eltűnt nő után nyomoz... vagy mégsem?
12. Az idilli sziget új otthona lesz egy árva kislánynak, akit egy testvérpár fogad örökbe

12 pont

III. GYŐRI KÖTŐDÉSŰ KÉPZŐMŰVÉSZEK

Kiról van szó az ismertetésekben? A jó válaszok betűjelét helyesen összeolvasva egy 19. századi Győrben élt orvos, mecénás nevét kapjuk:

.....

/Forrás: Salamon Nándor: Kisalföldi Művészeti Lexikon, 2012./

1. Pozsonyban született 1909-ben, vasutas családjával költözött Győrbe. Korán jelentkezett győri kiállításokon. 1935-től a Vagonyárban tisztviselő, később a tehetségeket elindító Szabadiskola vezetője 1963-ig. Több alkalommal nyert nagydíjat megyei pályázatokon. 1980-ban Győr város Pro Urbe kitüntetését kapta meg. Műveit magángyűjtők, múzeumok őrzik.

A – A. Tóth Sándor

B – Barabás László

C – Tóvári Tóth István

2. Kerámiaművész. A Győri Magyar Királyi Állami Felsőbb Leányiskola tanulója volt 1913–21 között. Budapesten, Bécsben, Münchenben tanult grafikát, szobrászatot, kerámiakészítést. Elsők között vehette át a Kossuth-díjat 1948-ban. 1974-ben a győri Kreszta-ház padlásterében megnyílt állandó kiállítása. Utolsó domborműsorozata a 700 éves Győr történetét ábrázolja a Móra Ferenc Általános Iskola és Gimnáziumban.

N – Opitz Gyöngyi

O – Kovács Margit

P – Patay Éva

3. Ötvös, szobrász. Művészeti tanulmányait Marosvásárhelyen kezdte. Budapesten a Magyar Iparművészeti Főiskolán tanult 1969-1975 között. 1978 óta élt Győrött. Jelentősebb munkái Győrben: a Kodály- és Ady- emlékmű. Ő készítette a káptalandombi vendégház fém-munkáit. Élete utolsó éveiben szakrális jellegű művek, kapuk, cégérek készítésével foglalkozott.

Á – Bardocz Barna

B – Buda István

C – Riger Tibor

4. Szobrász, grafikus. Gyerekként került Győrbe, a helyi bencés gimnáziumban végezte tanulmányait, közben Pandur Józseftől és Békéssy Leótól vett művészeti órákat. Festőként 1924-ben mutatkozott be egy győri kiállításon, de a 30-as évek elején a szobrászathoz pártolt. Munkásságának jelentős darabjait Győr városának adományozta, a Káptalandombon nyílt állandó kiállítása.

J - Alexovics László

K -Borsos Miklós

L - Kisfaludi Strobl Zsigmond

5. Az aradi iparkamara ösztöndíjával Berlinben tanult, 1919-ben került a győri Magyar Kir. Áll. Fa-és Fémipari Szakiskolába oktatónak. A Győri Képző-és Iparművészeti Társulat kiállításain ötvösmunkákkal, kovácsoltvas tárgyakkal szerepelt. Díjat nyert bélyegtervvel, ex librisszel. Munkája a székesegyház bronzkapuja (1938), a főoltár szentségházának a kenyértörés jelenetét ábrázoló ajtaja, a gyárvárosi templom úrmutatója, az Aranyhajó bolt cégére.

J – Bardocz Barna

K – Kozma Lajos

L – Schima Bandi

6. Belsőépítész, festőművész, restaurátor. 1920-ban a Győri Magyar Királyi Állami Főreáliskolában érettségizett. Előbb asztalosnak tanult, majd belsőépítészeti képesítést szerzett. Tanított a győri I. fokú Iparostanonc Iskolában. A Győri Képző-és Iparművészeti Társulat tagja, 1961-ig a Győri Tervező Vállalat munkatársa volt. Tervezett szőnyeget, könyvcímlapot, reklámgrafikát, épített templomot (Győrújfalú, Bácsa), restaurátorként helyreállította a karmelita templomban a lorettói kápolnát és a főoltárképet.

P – Pandur József

R – Fátay Tamás

S – Borsa Antal

7. 1799-ben került a győri rend gimnáziumába. Később katonai iskolába került. 1812-ben a Bécsi Művészeti Akadémián festészetet tanult. Portrékat, romantikus tájakat festett. Irodalmi sikereit követően azonban csak kedvtelésből fogott ecsetet. Győrben látható Mátrai Lajos róla készült szobra.

O – Liezen-Mayer Sándor

P – Kisfaludy Károly

R – Medvey Lajos

8. 1880-ban született Győrben. Gimnáziumba, tanonciskolába járt, majd a Királyi Képzőművészeti Főiskolára került. 1919-ben a Győri Képző-és Iparművészeti Társulat egyik alapítója. Újvárosi műtermében tanult Borsos Miklós, Endrédy György és Illés Árpád. A hagyományos témák, műfajok mellett freskókat festett világi és egyházi épületekbe, s restaurálással is foglalkozott. A Csornai Prépostság, a Győri Székesegyház restaurálása, a nádorvárosi templom díszítése fűződik nevéhez.

Á – Pandur József

B – Borsa Antal

C – Szabó Aurél

9. Festő, grafikusművész. A győri Bercsényi Miklós Gimnáziumban érettségizett 1971-ben. 1976-tól 1979-ig a győri Centrum Áruház kirakatrendezője. 1979-től 1998-ig a Kisalföld grafikus. 1998-tól szabadfoglalkozású művészként működött. Több ezer rajza jelent meg a Kisalföldben, a Magyar Ifjúságban, a Galaktikában és a TérKépben. 1999-ben Győr Művészetéért díjat kapott.

X – Kelemen Benő Benjamin

Y – Hérics Nándor

V – Ámon László

10 pont

IV. ANAGRAMMA GÁRDONYI GÉZA MŰVEIRE

Gárdonyi Géza (eredetileg Ziegler Géza; Gárdony-Agárdpuszta, 1863. augusztus 3. – Eger, 1922. október 30.) író, költő, drámaíró, újságíró, pedagógus, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagja. A 19–20. századforduló magyar irodalmának népszerűségében máig kiemelkedő alakja. Korának sajátos figurája, egyik irodalmi körhöz sem sorolható tagja volt. Életműve átmenetet képez a 19. századi romantikus, anekdotikus történetmesélés és a 20. századdal születő Nyugat-nemzedék szecessziós, naturalista-szimbolista stíluseszménye között.

Az **anagramma** a szójátékok egy fajtája, melyben értelmes szavak vagy mondatok betűinek sorrendjét úgy változtatjuk meg, hogy az eredmény szintén értelmes szó vagy mondat.

PI. IRODALOMTÖRTÉNET → DIÉTA ÖNRE ROMLOTT

A következő anagrammák egy-egy Gárdonyi művet rejtenek. Találják ki melyek lehetnek!

1. KATI ZÖRGETNE ESTE→

1905-ös kisregény a nemesi középosztályról

2. A BARNI SEJTI→

1908-as regény, a tatárjárás idején játszódik

3. DELEJ HÚSHOZ MÚZSA VESE→.....

1912-ben írott „agglegény”-elbeszélések

4. EBET NYERÉK!→.....

1912-13-as regény, egy össze nem illő emberpárról

5. DAGI ERÉNYE→.....

1918-20 között íródott regény egy formális házasságról

5 pont

V. „LEGYEN A ZENE MINDENKIÉ!”

Kodály Zoltán népzenei hagyományokat megőrző, továbbadó, dokumentáló és oktató zenepedagógiai rendszere, a Kodály-módszer 2017-ben bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe.

A jó válaszok betűjelét helyesen összeolvasva egy Kodály Zoltán-zenemű címét kapjuk:

.....

1. Hol végezte a népiskolát Kodály Zoltán?

L: Nagyszombat

M: Galánta

N: Kecskemét

2. Ki volt az az író, költő, akivel Berlinben és Párizsban együtt tanult ösztöndíjasként?

G: Ady Endre

H: Móricz Zsigmond

I: Balázs Béla

3. Hova vezetett első népdalgyűjtő útja 1905 nyarán?

R: Csík megye

S: Csallóköz

T: Bukovinai csángó falvak

4. A kortárs zeneszerzők közül ki volt Kodály zenéjére legnagyobb hatással?

S: Claude Debussy

T: Igor Sztravinszkij

U: Arnold Schönberg

5. Melyik az a zenemű, amellyel elsőként nemzetközi sikert aratott?

A: Psalmus Hungaricus

B: Nyári este

C: Székely fonó

6. Melyik táncfüzért írta az Állami Népi Együttes 1951-es bemutatkozó műsorára?

A: Galántai táncok

B: Kállai kettős

C: Marosszéki táncok

7. 1936-ban a főváros Buda töröktől való felszabadításának 250. évfordulóját ünnepelte, melyik művet komponálta erre az alkalomra Kodály?

P: Psalmus Hungaricus

R: Te Deum

S: Hány János

8. Ki volt az a világhírű karmester, akivel életre szóló barátságot kötött az 1920-as években?

D: Ernest Ansermet

E: Arturo Toscanini

F: Wilhelm Furtwängler

9. Közel hat évtizeden keresztül folytatott zenepedagógiai tevékenységet; mikortól tanított a Zeneakadémián?

U: 1919

V: 1907

Z: 1910

10. Hol került bemutatásra az utolsó, befejezett műve, a vegyeskarra és orgonára írt Laudes Organi?

H: Berlin

I: Atlanta

J: Torontó

11. Bartók és Kodály kezdeményezésére indult a magyar népdalok rendszerezett kiadása, a Magyar Népzene Tára. Utolsó, 12. kötete mikor jelent meg?

S: 2011

T: 1951

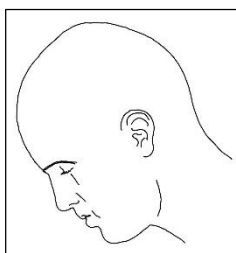
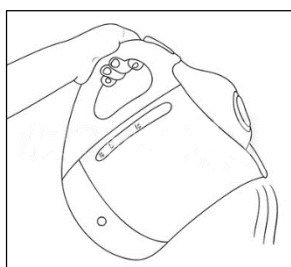
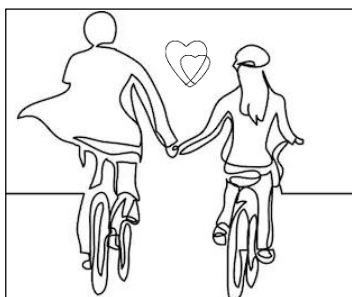
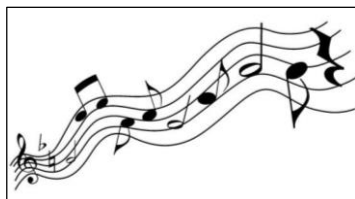
U: 1966

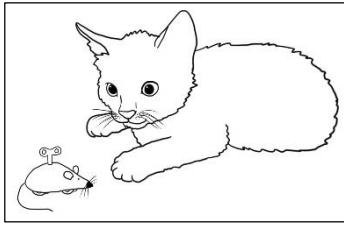
12 pont

VI. FILMCÍMEK KÉPEKBEN

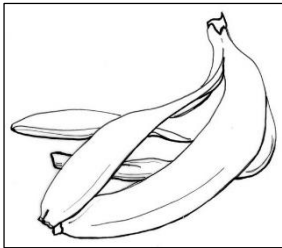
Bacsó Péter Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmrendező, forgatókönyvíró, dramaturg, egyetemi tanár, érdemes és kiváló művész. Édesanyja Palotai Boris író. 32 játékfilmje mellett több dalszöveget is írt. Filmjeit több fesztiválon is elismerték. Leghíresebb szatírája kultuszfilmmé vált, dialógusai szállóigeként beépültek a köztudatba, pl. „Az élet nem habos torta!”, „A nemzetközi helyzet fokozódik”.

A lenti képeken olyan filmcímet rejtettünk el, amelyeket ő rendezett, vagy közreműködött az elkészítésükben. Mely filmekre gondoltunk?

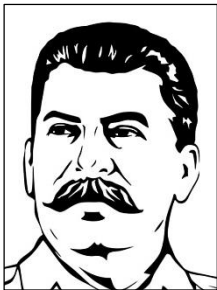

.....

.....

.....

.....

7 pont

VII. LÁZÁR ERVIN SZÓKERESŐ

Lázár Ervin Kossuth-díjas magyar író, elbeszélő, meseíró. Játékos furfanggal és nyelvi leleménnyel kitalált mesefiguráit idézzük meg ebben a feladatban.

1985-ben jelent meg önálló mesék füzéréből álló gyermekregénye **Réber László** illusztrációival. A táblázatban elrejtettük kilenc szereplő nevét, többféle irányban kereshetjük őket.

N	S	Z	Ö	R	N	Y	E	T	E	G	L	A
I	I	T	N	A	G	Y	Z	O	Á	R	D	J
F	T	S	Q	X	X	O	Z	M	F	E	K	O
A	N	A	Y	Ű	M	P	Ö	T	D	A	W	S
R	I	R	T	O	G	D	L	C	B	E	T	A
E	M	B	R	U	Ö	J	E	A	T	N	X	O
Z	A	A	É	D	B	R	U	C	K	N	E	R
S	M	Z	M	S	Z	I	G	F	R	I	D	Ú
Ó	Í	Ö	V	A	C	S	K	A	M	A	T	I
L	D	H	A	K	K	A	M	A	K	K	I	M

Kik a szereplők?

.....

.....

.....

.....

Mi a mese címe?

.....

10 pont

VIII. IRODALMI APRÓHIRDETÉSEK

Melyik történetet rejtik a következő apróhirdetésszerű ismertetőik!

1. Felvételt hirdetünk a következő tanévre Varázslóiskolánkba! Indul a Kviddics Kupa! Seprút hozzatok magatokkal! Jelige: „Muglik kíméljenek”

.....

2. Ereje teljében levő fiatalember útbaigazítást, bajvívást (lehet külföldi is), malomkő-hajítást, farkas-szelídítést vállal. A jeligés leveleket az 1348 Nagyfalu, Posta címre várom.

.....

3. Nyári tábort hirdetünk kislányok számára. Szabad levegő, móka, játék egész nyáron. Biztonságban, jó helyen tudhatja gyermekét a szünidőben. Egyedülálló szülők jelentkezését kifejezetten várjuk.

Figyelem: A tábor végén nem biztos, hogy a saját gyermekét kapja vissza.

.....

4. Francia őrző-védő trió keresi negyedik tagját. Kiemelt személyek védelme, sok utazási lehetőség. Felvételi követelmény: fiatal, nagyszájú és lehetőleg a karddal is tudjon bánni. A felvételi eljárás során, a főnökség elleni összeesküvés megbuktatása plusz pontokat jelent.

Ha elég rátermettnek érzed magad, jelentkezz!

.....

5. Előkelő nevelésben részesült fiatal lány családi problémák miatt házvezetői munkát keres. Mindenfajta házkörüli munkát szívesen vállal és szívesen foglalkozik kishívésű emberkével, mindezt koszt és kvártélyért cserébe. A távolság és elszigeteltség nem akadály.

.....

5 pont